

Рецепти відкатів

З 2016 року в Україні діє система Prozorro, яка у відповідності до закону [Закон України «Про публічні закупівлі»](#)^[1], створює умови для

- добросовісної конкуренції серед учасників;
- максимальній економії та ефективності;
- відкритості та прозорість на всіх стадіях закупівель;
- недискримінація учасників;
- об'єктивної та неупередженої оцінки тендерних пропозицій;
- запобігання корупційним діям і зловживанням

Але ця система не дозволила виключити всі корупційні схеми, через які тендери виграють так звані фаворити: підприємці або фірми, які мають попередні змови з чиновниками щодо виплат їм незаконної винагороди, так званих «відкатів», за перемогу у торгах та постачання товарів та послуг за завищеними цінами.

Було виявлено, що для досягнення цієї корупційної схеми чиновники використовують так звані особливі умови, які прописують у тендерній документації за попередніми домовленостями з підприємцями. Ці особливі умови виявляються неможливими для виконання всіма учасниками торгів, окрім фаворитів.

Було проаналізовано близько 300 закупівель, з яких у 60 було знайдено ознаки можливої розтрата і змови^[ii]. Зокрема, у Харкові у двох відділах освіти у Слобідському районі та Немишлянському районах Харкова були виявлені однакові особливі умови у технічній документації - на фірмі повинні офіційно працювати дві людини з професією комплектувальник, стаж щонайменше - три місяці. Здається, це просто смішно, однак це реальність. Враховуючи, що така професія у трудовій рідкість, у торгах в обох випадках прийняли участь лише по дві фірми, та постачальниками стали постійні фаворити департаменту освіти Харкова ФОП Козирева та фірма «Хазар ЛТД» (у першому випадку ця фірма була єдиним технічним конкурентом). Обидва постачальника продали в заклади освіти курятину за завищеними у порівнянні з роздрібною торгівлею цінами на суму 3,4 млн грн., що призвело до розтрата, за попередніми розрахунками на суму 852 750 грн.

Департамент освіти Черкаської міськради в якості особливих умов при постачанні м'яса вимагає грамоти, які він сам й виписує. Не менше 20% позитивних відгуків (!оригіналів) щодо минулих постачань. Таким чином, дорога для нових підприємців автоматично закрита. Постійним фаворитом торгів виступає фірма «Каштан-плюс», яка є основним постачальником в регіоні вже п'ять років.

Подібні особливі умови, які не дозволяли провести конкурентні й прозори тендери, зустрічались у 60 випадках серед 300 проаналізованих закупівель. Хоча це і суперечить наказу Міністерств економічного розвитку України і торгівлі України [№680](#) від 13.04.2016,^[iii] який чітко вказує про те, що технічна специфікація не повинна містити посилання на конкретну торговельну марку чи фірму, патент, конструкцію або тип предмета закупівлі, джерело його походження або виробника та тендерна документація не повинна містити вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників.

[i] Закон України «Про публічні закупівлі» - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>

[ii] «Рецепти "відкатів"». – Режим доступу: <https://wikiinvestigation.org/articles/procurements/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%9D%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D1%94%D0%B2%D0%B0/5cee54b94a614874af10ef83>

[iii] Наказ Міністерства економічного розвитку України і торгівлі України №680 від 13.04.2016 - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0680731-16>

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізовується
Фондом Інновацій та Розвитку